

Hof had dierenartsen moeten horen: verdedigingsbelang

Twee verdachten zouden tezamen nodeloos de gezondheid van een paar pony's en een paard hebben benadeeld, door de dieren te weiden in een weide waar geen beschutting tegen regen en wind aanwezig was en waar ook geen plek was waar ze konden gaan liggen zonder nat te worden. Daarnaast zouden verdachten de dieren (als houder) de nodige verzorging hebben onthouden "door deze dieren onvoldoende drinkwater aan te bieden en deze dieren onvoldoende bij te voeren terwijl er in de weide waarin die dieren zich bevonden geen gras groeide en aanwezig was en geen zorg te dragen voor de noodzakelijke hoefverzorging" (art. 36, eerste lid, respectievelijk art. 37 Gwwd).

De raadsman had in hoger beroep enkele nieuwe getuigen willen horen, onder wie de twee verbaalisten, een districtsinspecteur van de LID, vier dierenartsen en een hoefsmid. Het Gerechtshof Amsterdam heeft het verzoek afgewezen. Ten aanzien van de dierenartsen hanteerde het hof daarbij het noodzaakcriterium - het horen van de getuigen leek, gelet op het feit dat zoveel mensen onafhankelijk van elkaar hebben geconstateerd dat de dieren de nodige verzorging is onthouden, niet nodig. Het hof had volgens de Hoge Raad echter "onder ogen [moeten] zien of redelijkerwijs valt aan te nemen dat door het afzien van de oproeping van J.B.A. Loomans, J.P. Koeman, J.M. Heijltjes en M.H. van Barneveld als getuigen de verdachte[n] niet in [hun] verdediging word[en] geschaad. Het Hof heeft dus een onjuiste maatstaf gehanteerd." De HR verwijst de twee samenhangende zaken naar het Gerechtshof Arnhem.

Advocaat-Generaal Aben noemt in zijn conclusies de door het hof opgelegde straffen: een voorwaardelijke werkstraf voor de duur van 100 uren, subsidiair 50 dagen hechtenis met een proeftijd van twee

jaren. Drie shetlanders, een zwarte pony en een zwart paard zijn verbeurd verklaard. Hopelijk wordt het 'vervolg' van deze in verband met bewijsproblemen interessante zaak ook gepubliceerd.

Hoge Raad 15 november 2011, nrs. 10/01944 (LJN-nr. BT2561) en 10/01945 (BT2562)

Bestuursrechtelijke omweg leidt tot vormverzuim OM

Verdachte heeft in de zomer van 2009 aan acht paarden de nodige verzorging onthouden, door die dieren niet te voorzien van voldoende voedszaam voer en ze geen schone en droge loop- en ligruimte te bieden (art. 37 Gwwd). Het hof spreekt van een schrijnende situatie en nodeloos leed.

Bij gelegenheid van het opsporingsonderzoek is spoedbestuursdwang toegepast. Op 23 juli 2009 is besloten op bestuursrechtelijke basis acht paarden en drie veulens mee te voeren en op te slaan. De beslissing tot toepassing van bestuursdwang is genomen naar aanleiding van een melding, zonder dat daaraan enige gerichte controle op verdacht bedrijf was voorafgegaan.

De voorzieningenrechter in het College van Beroep voor het bedrijfsleven moest het verzoek om teruggave van de dieren bij gebrek aan spoedeisendheid afwijzen - drie dagen voor de behandeling van het verzoek waren alle dieren verkocht. Dat is een ernstige doorkruising van de procesorde. Naar het voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter was de toepassing van bestuursdwang bovendien onrechtmatig, o.a. omdat uit de stukken niet kon

In de weide waarin die dieren zich bevonden groeide geen gras

Twee verdachten zouden tezamen nodeloos de gezondheid van een paar pony's hebben benadeeld.

Bewezen werd dat verdachte sigaretten had gestolen bij de Makro, het onthouden van de nodige verzorging aan twee honden niet.

worden afgeleid dat bij alle meegevoerde paarden sprake was van onvoldoende verzorging (LJN-nr. BK1771).

De raadsman meent dat het openbaar ministerie niet-ontvankelijk verklaard moet worden. De opsporingsambtenaren hebben op grond van overleg met het Functioneel Parket tot het beslag besloten. Een rapport van bevindingen is naar het FP verzonden ten behoeve van het strafrechtelijke traject. Hier leidt het hof uit af dat het openbaar ministerie van het voornemen tot inbeslagneming op de hoogte was en zich in ieder geval niet heeft verzet tegen het inzetten van de spoedbestuursdwang. Het blijkt niet dat het openbaar ministerie daarbij enige voorwaarde om strafvorderlijke of andere belangen te dienen heeft geformuleerd. Het bestuursrechtelijke optreden was er kennelijk mede op gericht om langs bestuursrechtelijke weg de strafvorderlijk gewenste situatie te bereiken, namelijk dat de paarden in beslag werden genomen.

De waarheidsvinding kon ook op andere wijze gediend worden. Inbeslagneming zou in dit geval naast beëindiging van de onacceptabele toestand voor een deel van de paarden slechts de mogelijke verbeurdverklaring (als bijkomende straf) kunnen dienen. Dat is langs bestuursrechtelijke weg onmogelijk gemaakt.

Het hof is van oordeel dat er sprake is van een onherstelbaar vormverzuim, maar aan het recht van verdachte op een eerlijke behandeling van zijn zaak (met name op een tegenonderzoek) is al met al niet ernstig tekort gedaan. Het openbaar ministerie is ontvankelijk, maar strafvermindering is op zijn plaats (art. 359a WvSv).

In de strafmotivering weegt het hof ook mee dat het rauwelijks wegvoeren van de paarden voor verdachte flinke emotionele gevolgen heeft gehad. Het hof legt uiteindelijk een voorwaardelijke werkstraf van 60 uren op met een proeftijd van twee jaar.

*Verdachte viste met levende vissen als aas.
(foto: archief)*

De advocaat-generaal merkt op dat het openbaar ministerie uiterst terughoudend is met het strafrechtelijk in beslag nemen van dieren, gelet op de daarmee gemoeide kosten. Dat is ongetwijfeld een relevant belang, maar het openbaar ministerie zal bij de keuze voor de in theorie 'goedkopere', bestuursrechtelijke omweg toch de procedurele zorgvuldigheid voor ogen moeten houden.

Gerechtshof Leeuwarden 18 oktober 2011, parketnummer 24-002258-10, LJN-nr. BU1533

Gezondheid en welzijn van vissen benadeeld

Verdachte, die bij zijn aanhouding een valse naam en een vals adres opgaf, heeft zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar was, bij een snoekbaars pijn veroorzaakt en de gezondheid en het welzijn van die vis benadeeld. Hij heeft de vis niet onmiddellijk na de vangst gedood, doch deze in levende staat op het droge gelegd en gehouden (art. 36, lid 1, Gwwd). Bovendien viste hij met levende vissen als aas (Besluit verbod gebruik van levend aas j° art. 2c Visserijwet 1963). Ook van deze vissen heeft verdachte, aldus het hof, het welzijn benadeeld. Deze gedachte is geheel in overeenstemming met de toelichting bij genoemd besluit (Stb. 1997, 91), waar het hof verder niet naar verwijst.

Verdachte is al eenmaal eerder voor soortgelijke feiten veroordeeld. Het hof is met de advocaat-generaal van oordeel dat oplegging van geldboetes voor de bewezen verklaarde feiten passend is. In de lastige persoonlijke omstandigheden waarin verdachte thans verkeert – hij heeft ernstige psychische problemen en forse schulden - ziet het hof aanleiding om een deel van deze geldboetes voorwaardelijk op te leggen. De visser krijgt een boete van 250 euro voor het eerstgenoemde feit (te voldoen in 2 termijnen of te vervangen door 5 dagen hechtenis) en een boete van 140 euro voorwaardelijk voor het tweede.

Gerechtshof Leeuwarden 6 oktober 2011, parketnummer 24-000044-11, LJN-nr. BT7238

Verwaarlozing honden niet vast te stellen

De Rechtbank Utrecht acht bewezen dat verdachte op 11 mei 2010 negen sloffen sigaretten van een bekend merk heeft gestolen bij de Makro te Vianen. Dat verdachte daarnaast aan twee honden de nodige verzorging heeft onthouden (art. 37 Gwvd) kan echter niet worden vastgesteld. In het dossier bevindt zich alleen een proces-verbaal van een hoofdagent over het aantreffen van de honden in de woning. Een verklaring van een ter zake deskundige arts ontbreekt. Uit het proces-verbaal blijkt dat de herdershond niet te mager was. Verdachte heeft verklaard dat de Amerikaanse Stafford Terrier al te mager was toen hij een paar maanden eerder bij hem in huis kwam. Dit zou een gevolg zijn van het feit dat de vorige eigenaar deze hond anabolen en kruit zou hebben toegediend. Dit heeft er ook voor gezorgd, aldus verdachte, dat de hond mager bleef ondanks het feit dat hij voldoende te eten kreeg. "Of deze verklaring van verdachte juist is, kan gelet op het ontbreken van een verklaring van een arts niet worden vastgesteld." Verdachte wordt van dit feit vrijgesproken.

De officier van justitie heeft verzocht de twee inbeslaggenomen honden verbeurd te verklaren, maar de Amerikaanse Stafford Terrier is al overleden en de herder reeds om niet vervreemd.

Dit is zo'n raadselachtige zaak waar je graag meer over zou willen weten – waarom zou iemand een hond anabolen en kruit geven, in wat voor 'milieu' gebeurt dat – maar daarover hoefde deze rechter zich natuurlijk niet het hoofd te breken.

Rechtbank Utrecht 12 september 2011, parketnummer 16/710895-10, LJN-nr. BT2406

En verder ...

... bewijst een argwanend paard niets. Verdachte zou bij een Haflinger paard pijn of letsel veroorzaakt hebben, danwel de gezondheid van dat paard benadeeld hebben, door het dier arbeid te doen verrichten die zijn fysieke grens te boven ging en/of het paard telkens nodeloos met een zweep te slaan en/of het paard te blinddoeken (zie D&M 2010/2). In het door verdachte ingestelde hoger beroep komt het Hof Leeuwarden tot een andere bewijsbeslissing. De waarnemingen van omwonenden zijn van grote afstand gedaan en het paard vertoonde geen verwondingen. Het verkeerde wel in een slechte

Stafford Terrier

conditie (het dier was mager en 'kwam boos en argwanend over'), maar uit de bewijsmiddelen blijkt geen direct verband tussen die toestand en de ten laste gelegde feiten. Volgt vrijspraak. Maar dat de in beslag genomen rijzweep en longeerzweepen aan het verkeer worden onttrokken omdat ze zodanig zijn aangepast 'dat het ongecontroleerde bezit ervan de gezondheid van dieren kan bedreigen' geeft toch te denken (18 november 2011, LJN-nr. BU5450), en

... heeft minister Opstelten van Veiligheid en Justitie de Tweede Kamer op 7 november 2011 laten weten dat het strafrechtelijk onderzoek in de zaak van de Savannah katten, waarover ik in D&M 2011/5 schreef, is afgerond (Kamerstukken II, 2010-2011, 28 286, nr. 530). Het onderzoek heeft ruim een jaar geduurd omdat er een internationaal rechtshulpverzoek moest worden gedaan aan de Verenigde Staten. De twee in beslag genomen en niet gestorven Asherakatten, zoals ze in de Kamerbrief nog worden genoemd, zijn na tussenkomst van

de raadkamer van de Rechtbank Haarlem in een dierentuin in Engeland ondergebracht. Tekst: Noor Evertsen

De Savannah katten zijn in een dierentuin in Engeland ondergebracht.